

Реаліті-шоу як засіб масового впливу на суспільство

У 20 столітті кількість інформації з кожним днем невпинно збільшувалася: телевізійна індустрія набирала обертів, створювалися нові різновиди телешоу, а глядачі годинами проводили свій час за переглядом улюблених передач. Ставало зрозуміло, що шоу – це не тільки спосіб розважитися і безтурботно провести дозвілля, а й потужний інструмент впливу на думки, вподобання й поведінку людей. Одним з різновидів телевізійних програм стали реаліті шоу – передачі, події яких максимально наближені до реальності, та присвячені цікавій суспільству темі, починаючи від кулінарії, і закінчуючи сімейними сварками.

Причина появи такого різновиду розважальних програм була логічною: з часом глядачеві набридло дивитись ідеалізовані картини, які значно відрізнялись від реального життя, і сюжети яких були передбачувані ще на початку перегляду. Люди потребували справжніх, не награних емоцій, несподіваних поворотів і нових облич. Ці запити могли задовольнити реаліті шоу, тому вони почали стрімко розвиватись, і створювались на найрізноманітніші теми.

Чому людям так подобається дивитись реаліті шоу, які часто навіть витісняють перегляд кінострічок або читання книг? У своєму дослідженні «Чому люди дивляться реаліті шоу» американські професори Стивен Райсс і Джеймс Вільц довели, що люди дивляться схожі передачі тому, що аудиторії хочеться хоч на деякий час забути про мораль, та відчути власну значущість. Також було доведено, що люди, яким до вподоби реаліті шоу, хвилює їх соціальний статус, і вони більше заздять, ніж інші телеглядачі. Таким людям подобається спостерігати за невдачами інших, у які потрапляють учасники програми. Реаліті шоу, способом «чарівної кулі або підшкірної ін'єкції», змушують нас думати про те, що їм вигідно і потрібно, нав'язують нам погляди на різні проблеми. Це працює дуже ефективно, адже такі «ін'єкції» робляться поступово, з тижня в тиждень, з сезону в сезон, поки триватиме це шоу, а вони часто знімаються аж ніяк не один рік, а можуть навіть десятиліття, і на них виростають цілі покоління людей.

Також слід зазначити, що основна аудиторія реаліті шоу – підлітки й молодь, погляди на життя яких ще не усталені, і тому вони є надзвичайно чутливими до подій, що транслюються по телебаченню, і свідомо чи несвідомо переймають поведінку героїв з екранів, переносять у своє життя манеру комунікації з людьми і світосприйняття, яке демонструється у шоу, - про це пише у своїй статті «Реаліті шоу: деструктивізм речевого поведіння» Ланських А.В.

Викладачі зазначають, що останнім часом агресивність учнів стала виразнішою. Підлітки спілкуються на підвищених тонах, проявляють грубість, а інколи навіть жорстокість відносно однолітків. Це не дивно, адже ті моделі комунікації, які вони спостерігають по телевізору, передбачають, що

пара, яка безперервно з'ясовує, хто прав, а хто винний, більш цікава й успішна, - пише у своїй статті «К проблеме негативного влияния реалити-шоу на общественное сознание» Матвієнко Валентин.

За результатами опитування, яке було проведено Київським міжнародним інститутом соціології, 28,8% респондентів вважають реаліті шоу тим типом програм, які можуть негативно впливати на аудиторію, особливо дитячу, а 60% українців сприймають демонстрацію насилля по телебаченню як найбільший ризик негативного впливу на дітей.

Прикладом впливу реаліті шоу на суспільство може бути телепроект «Холостяк», в якому статний наречений обирає спочатку 25 дівчин, з якими поступово знайомиться, запрошує на побачення, та в кінці повинен обрати одну, якій він робить пропозицію. Усі дівчата протягом проекту живуть під одним дахом, і пристрасті там киплять не гірші, ніж на зустрічах з холостяком, адже кожна з претенденток намагається будь за що вразити та запам'ятатися хлопцеві. Шоу отримує неабияку кількість переглядів як по телебаченню, так і на інших відеохостингах, зокрема YouTube.

Але тут виникає питання: чи правильний цей проект з точки зору сучасної етичності? Якщо придивитися уважніше, то це шоу, у якому навколо одного чоловіка знаходяться близько двох десятків дівчин, які ладні на все, аби сподобатися одному хлопцю, що є неетичним з позиції гендерної рівності, адже такий формат шоу може нагадати турецькі гареми, у яких в одного чоловіка могло бути понад сто жінок одразу.

Таке шоу як «Холостяк» може нав'язати глядачеві думку, що за хлопця треба боротись, адже він один, а конкуренція просто шалена, тому треба нехтувати своїм принципам, терпіти образи і приниження від чоловіка, аби отримати стосунки і кохання з ним.

Підбиваючи підсумки, можна зазначити, що реаліті шоу справді є засобом впливу на свідомість завдяки постійному, циклічному нав'язуванню людям, про що і як їм думати, а також простоті й зрозумілості сюжетної лінії, що неодмінно зацікавлює глядачів.